

EUROOPA PARLAMENT

2014–2019

Istungidokument

9.3.2015

B8-0243/2015

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 123 lõikele 2

olukorra kohta Venezuelas
(2015/2582(RSP))

Javier Couso Permuy, Marina Albiol Guzmán, Inês Cristina Zuber, João Ferreira, Miguel Viegas, Fabio De Masi, Neoklis Sylikiotis, Ángela Vallina, Paloma López Bermejo, Lidia Senra Rodríguez, Sabine Lösing, Sofia Sakorafa, Emmanouil Glezos, Younous Omarjee, Kostas Chrysogonos, Stelios Kouloglou
fraktsiooni GUE/NGL nimel

RE\1053338ET.doc

PE552.222v01-00

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

**Euroopa Parlamendi resolutsioon olukorra kohta Venezuelas
(2015/2582(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 1945. aastal vastuvõetud põhikirja I peatüki artikli 1 lõiget 2, mille kohaselt ÜRO üks eesmärke on „arendada rahvusvahelisi sõbralikke suhteid rahvaste võrdõiguslikkuse ja enesemääramise põhimõtte austamise alusel ja rakendada muid meetmeid üldise rahu kindlustamiseks”,
- võttes arvesse kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artiklit 1 ning majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artiklit 1, milles kummaski on kirjas, et „kõigil rahvastel on enesemääramise õigus” ja „seetõttu kehtestavad nad vabalt oma poliitilise staatuse ning kindlustavad vabalt oma majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise arengu”,
- võttes arvesse Ladina-Ameerika ja Kariibi Riikide Ühenduse (CELAC) ja ELi riigipeade ja valitsusjuhtide tippkohtumisel 27. jaanuaril 2013. aastal vastuvõetud deklaratsiooni, millele allakirjutanud kinnitasid veel kord oma valmidust järgida kõiki ÜRO põhikirjas sätestatud eesmärke ja põhimõtteid ning toetada kõiki pingutusi, et hoida kõikide riikide suveräänsed võrdsust ning austada nende territoriaalsed terviklikkust ja poliitilist sõltumatust,
- võttes arvesse Ladina-Ameerika ja Kariibi mere kuulutamist rahu piirkonnaks, milles lepiti kokku teisel CELACi tippkohtumisel Havannas 28.–29. jaanuaril 2014,
- võttes arvesse ÜRO põhikirjas sätestatud mittesekkumise põhimõtet,
- võttes arvesse 1948. aasta inimõiguste ülddeklaratsiooni,
- võttes arvesse Venezuela Bolívari Vabariigi valimist ÜRO Inimõiguste Nõukogu liikmeks ja Inimõiguste Nõukogu Venezuela kohta tehtud kõige hilisema üldise korrapärase läbivaatamise järeldusi,
- võttes arvesse 1961. aasta diplomaatiliste suhete Viini konventsiooni,
- võttes arvesse Lõuna-Ameerika Riikide Liidu (UNASUR) peasekretäri 7. märtsi 2015. aasta avaldust pärast UNASURi visiiti Venezuelasse,
- võttes arvesse Mercosuri, UNASURi ja CELACi avaldusi olukorra kohta Venezuelas, eelkõige Mercosuri ja CELACi deklaratsioone, milles nad olid vastu USA ühepoolsetele Venezuela Bolívari Vabariigi vastastele sunnimeetmetele,
- võttes arvesse Nobeli preemia laureaadi argentiinlase Adolfo Pérez Esquiveli ja paavst Franciscuse avaldusi Venezuela kohta,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika

kõrge esindaja avaldusi Venezuela kohta, eelkõige tema pressiesindaja kõige hilisemat, 24. veebruari 2015. aasta avaldust,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Venezuela kohta, eriti 24. mai 2007. aasta resolutsiooni¹, 23. oktoobri 2008. aasta resolutsiooni², 7. mai 2009. aasta resolutsiooni³, 11. veebruari 2010. aasta resolutsiooni⁴, 8. juuli 2010. aasta resolutsiooni⁵, 24. mai 2012. aasta resolutsiooni⁶, 27. veebruari 2014. aasta resolutsiooni⁷ ja 18. detsembri 2014. aasta resolutsiooni⁸,
- võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõiget 2,
- A. arvestades, et mõned Venezuela sektorid on alustanud viimastel kuudel majandussõda, kasutades selleks hindade tõstmist, salakaupu ja laovarude suurendamist; arvestades, et Venezuela Bolívari Vabariigi valitsus on hukka mõistnud „Operatsioon Jericho”, st hiliseima riigipöördekatse demokraatlikult valitud valitsuse vastu, mille 12. veebruaril 2014. aastal kavatses läbi viia paremäärmuslik opositsioon ning mida USA valitsus mitme Venezuela kõrge sõjaväelase toetusel rahastas ja toetas;
- B. arvestades, et Venezuela valitsuse antud teabe põhjal põhines riigipöördekatse president Maduro tagandamise neljaetapilisel kaval, mis pidi algama majandussõjaga ja lõppema vägivaldse sõjaväemässuga, milles oleks kasutatud Tucano sõjalennukeid, et pommitada strateegilisi sihtmärke, sh tähtsamaid valitsuse hooneid, nagu presidendi palee ja kaitseministeerium ning Telesuri telejaam; arvestades, et see pidi toimuma pärast nn üleminekut nõudva manifesti avaldamist ja nõudmist moodustada ajutine valitsus; arvestades, et sellele manifestile kirjutasi alla opositsioonijuhid, sh Antonio Ledezma, María Corina Machado ja Leopoldo López;
- C. arvestades, et see nn 100 päeva üleminekukava oleks hõlmanud mitmeid meetmeid, mida kasutanuks hunta ja mida oleks rakendatud, sh üleskutse ennetähtaegsete valimiste korraldamiseks, kõigi avaliku sektori teenuste erastamine ning Rahvusvahelise Valuutafondi, Maailmapanga ja Ameerika Riikide Arengupanga sekkumine Venezuela majandusse;
- D. arvestades, et president Maduro on teatanud, et järgmistel nädalatel tehakse veel paljastusi, ning öelnud, et ta esitab 2015. aasta aprillis Panamas toimuval Ameerikate tippkohtumisel tõendeid; arvestades, et opositsioonijuhtidel on tungivalt soovitatud hoiduda relvastatud võitlusest ja austada Venezuela põhiseadust;
- E. arvestades, et Caracase linnapea Antonio Ledezma vahistati prokuratuuri vahistamismääruse alusel ning teda süüdistatakse vandenõus ja väidetava salaplaaniga kuritegelikul eesmärgil seotuses; arvestades, et mõlemad kuriteod on Venezuela

¹ ELT C 120E, 24.4.2008, lk 484.

² ELT C 15E, 21.1.2010, lk 85.

³ ELT C 212E, 5.8.2010, lk 113.

⁴ ELT C 341E, 16.12.2010, lk 69.

⁵ ELT C 351E, 2.12.2011, lk 130.

⁶ ELT C 264E, 13.9.2013, lk 88.

⁷ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0176.

⁸ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2014)0106.

kriminaalkodeksis ning organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi rahastamise vastases alusseaduses määratletud kuriteona ja karistatavad;

- F. arvestades, et pärast Táchira maakonnas toimunud vägivalda tulistati 24. veebruaril 2015 surnuks 14-aastane poiss Kluivert Roa; arvestades, et tapmises väidetavalt süüdi olev politseiametnik vahistati 24 tunni jooksul ja talle on esitatud süüdistus;
- G. arvestades, et USA president Barack Obama teatas 2014. aasta detsembris seaduseelnõust, millega nähakse Venezuela suhtes ette sanktsioonid; arvestades, et 33 Ladina-Ameerika ja Kariibi mere riiki on USA ühepoolsed sanktsioonid Venezuela suhtes hukka mõistnud ja nendele vastu olnud; arvestades, et Venezuela valitsus on reageerinud sellega, et on teatanud diplomaatiliste suhete Viini konventsiooni artiklite kohaste meetmete rakendamisest;
- H. arvestades, et üks Venezuela destabiliseerimise jätkuvaid elemente on olnud ja on ka praegu valitsusevastaste organisatsioonide ja erakondade paljude miljonite dollaritega rahastamine, mida sellised USA agentuurid nagu USA Rahvusvahelise Arengu Amet (USAID) ja USA Riiklik Demokraatia Sihtasutus on teinud juba üle 12 aasta; arvestades, et president Obama andis hiljuti loa rahastada Venezuela valitsusevastaseid rühmitusi USA välisministeeriumi kaudu 5,5 miljoni USA dollariga;
- I. arvestades, et 2014. aasta veebruaris alustati plaaniga „La Salida” („Väljapääs”), mis hõlmas üliõpilaste poolt parempoolsete ja paremäärmuslike erakondade üleskutsel korraldatud meeleavaldusi, mis muutusid vägivallatsemiseks, mis kestis mitu kuud ja omas selget eesmärki destabiliseerida Venezuela demokraatlikult valitud valitsust; arvestades, et 2014. aasta veebruarist juunini sai surma 43 ja haavata 878 inimest; arvestades, et selline strateegia ei olnud uus, kuna selle skeem meenutab 2002. aasta riigipööret ja vägivallatsemist, mis järgnes Nicolás Maduro demokraatlikule valimisele riigi presidendiks 2013. aasta aprillis; arvestades, et opositsioonijuhid keeldusid valimistulemusi tunnustamast ja on korduvalt vägivallale õhutanud; arvestades, et valimiste õhtul sai bolivarliku võidu tähistajate ründamise tagajärjel surma 11 Venezuela elanikku, sh kaks last;
- J. arvestades, et Comité de Víctimas de la Guarimba y el Golpe Continuo (Venezuela tänavabarrikaadide ja jätkuva riigipöörde vägivallaohvrite komitee), mille moodustasid vägivallaohvrid ja nende sugulased, on kutsunud rahvusvahelist üldsust üles mitte kasutama inimõigusi poliitilistel eesmärkidel ja mitte tegema koostööd nende Venezuela poliitiliste jõududega, kes püüavad Venezuelas alates 2014. aasta veebruarist aset leidnud vägivallategusid ja vihkamist varjata või nendega manipuleerida; arvestades, et ohvrite sugulased on nõudnud, et süüdlased toodaks kohtu ette ja et karistamatusele, mida riigis inimõiguste rikkumise eest soositakse, tehtaks lõpp;
- K. arvestades, et 6. ja 7. märtsil 2015. aastal külastas rahupüüdluste toetamise eesmärgil Venezuelat UNASURi teabekogumisdelegatsioon, kuhu kuulusid UNASURi peasekretär, Colombia endine president Ernesto Samper ning Brasiilia, Ecuadori ja Colombia välisministrid; arvestades, et visiidi jooksul kordas Ernesto Samper UNASURi seisukohta, mis „on kooskõlas põhiseadusega ja mida kinnitatakse lepingu demokraatia klauslis” ning mis „on täiesti selge ja veenev selles suhtes, et UNASURi riigid on ühehäälselt vastu igasugustele demokraatia destabiliseerimise katsetele ja

- valitsuse destabiliseerimise katsetele”; arvestades, et parempoolse erakonna Mesa de Unidad Democrática (Demokraatliku Ühtsuse Platvorm) pressiesindaja Jesús „Chuo” Torrealba kirjeldas UNASURi visiiti kui Venezuela opositsiooni vastast provokatsiooni; arvestades, et UNASURi riikide ministrite delegatsioon oli külastanud Venezuelat juba 2014. aasta märtsis, et toetada kaasavat dialoogi, ning 2014. aasta aprillis toimusid UNASURi ja Vatikani vahendusel kohtumised valitsuse, opositsiooni, üliõpilasorganisatsioonide, ametiühingute, ettevõtjate ja usurühmituste vahel;
- L. arvestades, et ÜRO peasekretär Ban Ki-Moon on avaldanud UNASURi delegatsiooni visiidile Venezuelasse toetust; arvestades, et liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresident väljendas hiljuti heameelt UNASURi ja Venezuela piirkondlike partnerite algatustele toetada riigis läbirääkimiste vahendamist;
- M. arvestades, et paavst Franciscus on tungivalt nõudnud, et Venezuela pöörduks oma rahva nimel tagasi ühisele teele ning avaks uuesti võimaluse üksteise mõistmiseks ning siiraks ja konstruktiivseks dialoogiks;
- N. arvestades, et suur osa riiklikust ja rahvusvahelisest meediast kajastab Venezuela olukorda ühepoolsest; arvestades, et teabega manipuleerimisel, eelkõige suhtlusvõrkude kaudu, levitatakse kuulujutte ning eksitavaid ülesvõtteid, mis on tehtud Süürias, Tšiilis, Egiptuses, Hispaanias või Singapuris, kuid mis väidetakse pärinevat Venezuelast;
- O. arvestades, et Nobeli rahupreemia laureaat Adolfo Pérez Esquivel on kutsunud üles kaitsma Venezuela demokraatiat katsete eest valitsust destabiliseerida, on hoianud, et riigipöördekatsete korraldamiseks on Ladina-Ameerikas levimas uued meetodid, ning on tauninud rahvusvaheliste meediaettevõtete, näiteks CNNi ja Fox Newsi tegevust, kes edastavad rahu nimel sõjapropagandat ja vabaduse nimel vihkamist;
- P. arvestades, et Venezuelas on viimase 14 aasta jooksul toimunud 19 korral erinevad valimised; arvestades, et osa opositsioonist keeldub demokraatlikest valimistest hoolimata valitsuse legitiimsust tunnustamast; arvestades, et Venezuela Bolívari Vabariigi põhiseaduses sisalduvad osalusdemokraatia mehhanismid, nagu säte referendumide korraldamise kohta presidendi volituste tühistamiseks; arvestades, et sel aastal seisavad ees parlamendivalimised;
- Q. arvestades, et Venezuela Bolívari Vabariik valiti suure toetajaskonnaga ÜRO Inimõiguste Nõukogu liikmeks; arvestades, et Venezuela on aktsepteerinud ÜRO Inimõiguste Nõukogu viimase, 2011. aasta üldise korrapärase läbivaatamise soovitusi 97 %; arvestades, et 80 % soovitusi olid otseselt rakendatavad ja Venezuela riik on võtnud endale kohustuse ka teised aktsepteeritud soovitused rakendada; arvestades, et Venezuela valiti 2014. aasta oktoobris ÜRO Julgeolekunõukogus aastateks 2015–2016 viie eesistuja hulgas üheks eesistujaks, kusjuures selle poolt hääletas ÜRO 193 liikmest 181; arvestades, et 6.–7. novembril 2014 kuulati Venezuela ära ÜRO piinamisvastases komitees, kus uuriti, kas riik järgib piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise ja karistamise vastast konventsiooni;
- R. arvestades, et ajavahemikus 2006. kuni 2013. aastani tõusis Venezuela ÜRO inimarengu indeksis kolmeteistkümne koha võrra, jõudes 187 riigi hulgas 67. kohale; arvestades, et viimase kümne aastaga on Venezuela valitsus sotsiaalkulusid suurendanud üle 60,6 %;

arvestades, et Venezuela on praegu oma piirkonnas kõige madalama ebavõrdsuse määraga riik;

- S. arvestades, et ÜRO Ladina-Ameerika majanduskomisjoni (CEPAL) andmetel on vaesuse määr Venezuelas märkimisväärselt vähenenud ja oodatav eluiga pikenenud; arvestades, et äärmise vaesuse määr langes 2015. aastal rekordmadalale tasemele – 5,4 % – võrreldes 1998. aasta 21 %ga; arvestades, et ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon (FAO) on kiitnud Venezuela valitsust alatoitumuse all kannatavate inimeste arvu olulise vähendamise eest, millega täideti üks aastatuhande eesmärke;
- T. arvestades, et Venezuela on maailmas naftat eksportivate riikide hulgas viiendal kohal ja Venezuelal on maailma suurimad tõestatud naftavarud; arvestades, et 2015. aasta eelarve projekti kohaselt tehakse 38 % avaliku sektori kulutusi sotsiaalsetesse investeringutesse, sh haridusse, elamuehitusse ja linnaarendusse, tervishoidu, sotsiaalkindlustusse, kultuuri, kommunikatsiooni ning teadusesse ja tehnoloogiasse, kokku 8,2 % Venezuela SKPst;
1. mõistab karmilt hukka Venezuela viimase riigipöördekatse ja sellega seotud vägivalda parempoolsete ja paremäärmuslike opositsioonirühmituste poolt; mõistab hukka Venezuela Bolívari Vabariigi pideva destabiliseerimise kampaania vägivaldaaktide kaudu, mis pannakse toime eelmise, 2002. aasta riigipöördekatsega sarnanevas raamistikus;
 2. väljendab sügavat kahetsust surmajuhtumite pärast ja avaldab kaastunnet ohvrite perekondadele; nõuab, et asjaomaste kuritegude toimepanijad või neile kuritegudele õhutajad võetaks oma tegude eest vastutusele; avaldab austust Venezuela Bolívari Vabariigi kohtusüsteemile ning on seetõttu vastu mis tahes riigi tasandil sekkumisele käimasolevatesse kohtumenetlustesse;
 3. väljendab kahetsust, et mõned opositsiooni liikmed, nagu Antonio Ledezma, María Corina Machado ja Leopoldo López, on osalenud riigipöördekatsetes korduvalt, asetades end Venezuela põhiseaduslikku korra lõhkumise katsetega väljapoole demokraatlikku raamistikku;
 4. tuletab meelde oma täielikku austust riikide siseasjadesse mittesekkumise põhimõtte vastu kooskõlas rahvusvahelise õigusega; mõistab otsustavalt hukka ELi või mis tahes riigi sekkumise kolmandate riikide siseasjadesse; mõistab sellega seoses hukka USA otsuse Venezuela vastu sanktsioone kehtestada;
 5. kinnitab, et toetab täielikult Venezuela rahvast, bolivarlikku ümberkorralduste protsessi ja valitud presidenti Nicolás Madurot ning on nendega täielikult solidaarne; mõistab hukka kõik Venezuela demokraatia ja suveräänsuse vastu suunatud rünnakud;
 6. mõistab hukka destabiliseerimise kampaania ebademokraatlikud ja mässulised eesmärgid; rõhutab, et USA-l on imperialistlik huvi kindlustada endale juurdepääs Venezuela naftavarudele ja poliitiline eesmärk õõnestada ALBA (Alianza Bolivariana para los Pueblos de Nuestra América) riike;

7. kinnitab Ladina-Ameerika ja Kariibi mere riikide rahupiirkonnaks väljakuulutamises sisalduvaid põhimõtteid ja nõuab tungivalt, et kogu rahvusvaheline üldsus austaks seda väljakuulutamist oma suhetes CELACi riikidega täielikult ja täidaks seejuures kohustust otseselt ja kaudselt mitte sekkuda mis tahes muu riigi siseasjadesse ning järgida riikliku suveräänsuse, võrdsete õiguste ja rahvaste enesemääramisõiguse põhimõtteid;
8. rõhutab, et dialoog kolmandate riikidega ei tohiks mingil juhul viia rahvaste enesemääramisõigusele piirangute kehtestamiseni; mõistab hukka asjaolu, et EL ja selle liikmesriigid peavad sageli inimõigustest tähtsamaks diplomaatilisi, poliitilisi ja majanduslikke kaalutlusi ning selline hoiak soodustab poliitikat, mida iseloomustavad topeltstandardid ja mis on vastuolus inimõiguste universaalse käsitusega; mõistab hukka inimõiguste kasutamise poliitilistel eesmärkidel Euroopa Parlamendi poolt, eelkõige Venezuela puhul; tuletab meelde, et käesolev resolutsioon on alates 2007. aastast parlamendi üheksas resolutsioon selle riigi kohta ning enamik neist esitati enne valimisi või destabiliseerimise protsessiga ühel ajal;
9. taunib kuulujuttude levitamist ja valepiltide kasutamist suurema osa rahvusvahelise meedia poolt eesmärgiga luua Venezuela valitsust kahjustav vägivalda ja ebastabiilsuse õhkkond; tuletab meelde, et teabevabadus on üks põhilisi inimõigusi, ning kutsub rahvusvahelist meediat üles käituma vastutustundlikult ja kajastama sündmusi õiglaselt, täpselt ja tasakaalustatult, kuna praegu seda ei tehta;
10. peab tervitatavaks, et Venezuela rakendab sotsiaalse kaasamise poliitikat, mis põhineb sotsiaalsel vastutusel ja õiglusel, võrdsusel, solidaarsusel ja inimõigustel ning mis on aidanud riigis vähendada ebavõrdsust, eelkõige mis puudutab sotsiaalse arengu meetmeid ja märkimisväärseid edusamme vaesuse vähendamisel ja hariduse vallas, sh kirjaoskamatusel likvideerimisel aastaks 2005 ja üliõpilaste arvu mitmekordistamisel;
11. tuletab meelde Venezuela olulist osa Ladina-Ameerika rahvaste huvides toimuva koostöö- ja integratsiooniprotsessi loomises ja tugevdamises; rõhutab olulisi edusamme Ladina-Ameerika rahvaste nimel toimuva piirkondliku integratsiooni ja koostöö vallas; väljendab heameelt ALBA ja CELACi märkimisväärsete saavutuste üle tervishoiu, hariduse, kultuuri ja finantsintegratsiooni vallas;
12. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Venezuela Bolívari Vabariigi valitsusele, Mercosuri Parlamendile, Euroopa – Ladina-Ameerika parlamentaarsetele assambleele ning Ladina-Ameerika piirkondlikele organitele, sh UNASURile, ALBA-le ja CELACile.